

Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský

Sídlo ústavu: Hroznová 63/2, 656 06 Brno

Oblastní odbor Brno, Zemědělská 1a, 613 00 Brno

Brno 25. 8. 2014
UKZUZ 063940/2014

Zpráva č. 17 oblastního odboru BRNO o výskytu škodlivých organismů a poruch za období od 4.8. - 24.8. 2014

1. Počasí

V první polovině sledovaného období převládalo slunečné počasí s denními teplotami okolo 25-30 °C. Ojedinelé se vyskytly bouřky s přívalovými srážkami. Postupně se ochladilo na 18-22 °C přes den, a v noci kolem 15 °C. Od poloviny srpna se častěji vyskytovaly dešťové přeháňky a proměnlivá oblačnost. Dne 18.8. bylo v ranních hodinách nezvykle chladno, například v Oblekovicích naměřili pouze 7,3 °C. V posledním týdnu sledovaného období se teploty přes den pohybovaly okolo 23 °C, dešťové přeháňky byly trvalejšího charakteru, místy bouřky s vydatným, přívalovým deštěm. Za sledované období napršelo dle lokalit rozdílné množství srážek, v rozmezí 30 až 95 mm.

2. Výskyt škodlivých organismů a poruch

Dešťové srážky oživily vegetaci polních plodin na celém území. Ke snížení vláhového deficitu přispěly i bouřky, které však byly v některých případech doprovázeny krupobitím s následným poškozením vegetace. Vysoká vlhkost přejí rozvoji houbových patogenů na polních plodinách, ovocných dřevinách i révě vinné.

V polovině sledovaného období začala příprava a setí ozimých řepků. Vlivem srážek trvalého charakteru nejsou ještě sklizeny všechny plochy obilnin a dochází ke zhoršování jejich kvality.

V ovocných sadech se provádí v pravidelných intervalech fungicidní ošetření proti houbovým chorobám a insekticidní ošetření proti obalečům. Ve vinicích probíhá opakované ošetření proti houbovým patogenům.

Pokračuje sklizeň máku setého, brambor, zelí, salátů, cibule okurek a papriky. V sadech se dokončuje sklizeň broskví a nektarinek, probíhá sklizeň švestek.

OBILNINY

PŠENICE OZIMÁ (RF 89-92 BBCH)

Růstová fáze: plná zralost: zrna je tvrdé, jen s obtíží lze nehtem palce zlomit až mrtvá zralost: zrna již nelze nehtem palce stisknout ani zlomit

První výskyt **vlhkostního porůstání obilíků pšenice** v klase bylo zaznamenáno na okrese Znojmo (Lančov, 22.8.).

Silný rozvoj černí obilnin (*Alternaria* spp., *Cladosporium* spp.) v klase byl pozorován na okrese Znojmo (Lančov, Starý Petřín, Zálesí). Plošný nárůst v klasech na střední až silnou intenzitu byl sledován na okrese Blansko (Lysice, 11.8.).

KUKUŘICE (RF 73-83 BBCH)

Růstová fáze: časná mléčná zralost až časná vosková zralost: zrna těstovitá, na bázi ještě vlhká: asi 45% sušiny zrna

Zvýšený výskyt imag bázlivce kukuřičného (*Diabrotica virgifera*) ve feromonovém lapáku byl zjištěn v okrese Zlín (Kvítkovice u Malenovic, 13.8.-115 ks, 20.8.-125 ks). Střední výskyt ve feromonovém lapáku byl zaznamenán na okrese Blansko (Lysice, 5.8.). Silný výskyt vyhodnocen na okrese Blansko (Lysice, 11.8., 21.8.), Břeclav (Týnec, 11.8., 16.8.).

Pozorování se provádí v porostech všech typů kukuřic v oblasti kontinuálního šíření, přednostně na pozemcích osetých kukuřicí i v předchozím roce nebo s výskytem plevelných rostlin-výdrolu kukuřice v následné plodině v předchozím roce, nebo na pozemcích se zkráceným osevním postupem.

Monitoring výskytu dospělců na lepových deskách se provádí minimálně jednou týdně v období od 20. června do poloviny října.

Chemická ochrana proti larvám se doporučuje při hodnotě 35 a více dospělců v průměru na jeden lapák za 14 dnů v předchozím roce. Aplikují se insekticidní mořidla nebo půdní insekticidy při setí nebo v době líhnutí larev. Doporučený termín prvního ošetření proti dospělcům v oblasti kontinuálního šíření na pozemcích s opakovaným pěstováním kukuřice nastává v období dvou až tří týdnů po zjištění prvního jedince ve feromonových lapácích, překračujícím práh škodlivosti, který je stanoven na 35 a více dospělců v průměru na jeden lapák za 14 dnů.

OLEJNINY

SLUNEČNICE (RF 81- 85 BBCH)

Růstová fáze: začátek zrání: semena ve vnější třetině terče černá; slupka (oplodí) semen tvrdá, zadní strana úboru ještě zelená

Lokálně střední zaplevelení porostu durmanem obecným (*Datura stramonium*) bylo pozorováno na okrese Břeclav (Moravský Žižkov, 14.8.).

První výskyt sclerocií bílé hniloby slunečnice (*Sclerotinia sclerotiorum*) v úboru byl zjištěn v okrese Uherské Hradiště (Chylice, 20.8.). Lokálně střední výskyt na úboru byl zaznamenán na okrese Znojmo (Micmanice, 7.8.).

První výskyt padlí slunečnice (*Golovinomyces cichoracearum*) na listech byl zjištěn v okrese Uherské Hradiště (Chylice, 6.8.).

MÁK SETÝ (RF 76-81 BBCH)

Růstová fáze: dozrávání tobolky a semen – kožovitá konzistence až plná zralost tobolky a semen

První výskyt larev bejlo morky makové (*Dasineura papaveris*) v makovicích byl zjištěn v okrese Uherské Hradiště (Ostrožská Nová Ves, 11.8., Polešovice, 13.8.).

OKOPANINY

BRAMBOR (RF 79 – 81 BBCH)

Růstová fáze: první bobule odpadávají až první listy žloutnou

První výskyt bakteriálního černání stonku a měkké hniloby hlíz bramboru (*Pectobacterium atrosepticum*) na stoncích byl objeven na okrese Břeclav (Bulhary, 14.8.).

Ohniskový střední výskyt imag a larev L3 **mandelinky bramborové (*Leptinotarsa decemlineata*)** na listech byl zjištěn na okrese Břeclav (Týnec, 11.8.).

CUKROVKA (RF 39 BBCH)

Růstová fáze: plodina úplně zapojena v porostu, listy pokrývají 90% povrchu půdy

Krupobitní poškození řepy po bouřce se silným deštěm bylo zjištěno na okrese Břeclav (Lednice, 11.8.).

První výskyt **padlí řepy (*Erysiphe betae*)** na listech byl objeven na okrese Znojmo (Hodonice, 4.8.).

První výskyt **cerkosporiové listové skvrnitosti řepy (*Cercospora beticola*)** na listech byl zjištěn v okrese Uherské Hradiště (Uherský Ostroh, 20.8.), Břeclav (Lednice, 5.8.). Lokálně střední výskyt na listech byl zjištěn na okrese Znojmo (Dyjákovičky, 18.8.).

První výskyt **ramulariové listové skvrnitosti řepy (*Ramularia beticola*)** na listech byl zjištěn v okrese Uherské Hradiště (Uherský Ostroh, 20.8.).

ŘEPA KRMNÁ (39 BBCH)

Růstová fáze: plodina úplně zapojena v porostu, listy pokrývají 90% povrchu půdy

První výskyt **ramulariové listové skvrnitosti řepy (*Ramularia beticola*)** na listech byl objeven na okrese Břeclav (Moravská Nová Ves, 10.8.).

OVOCNÉ DŘEVINY

Jádroviny

JABLOŇ (RF 78 - 87 BBCH)

Růstová fáze: plod obsahuje asi 80% konečné velikosti až sklizňová zralost

Ohniskový střední až silný výskyt **moniliniové hniloby jablek (*Monilinia fructigena*)** na plodech byl zjištěn v okrese Blansko (Lysice, 11.8.).

Lokálně střední výskyt imag **obaleče jablečného (*Cydia pomonella*)** ve feromonovém lapači byl zjištěn v okrese Vsetín (Janišovice 4.8.), Břeclav (Velké Bílovice, 5.8., 11.8.). Vrchol náletu – silný výskyt imag ve feromonových lapácích byl zjištěn v okrese Zlín (Žlutava, 31.7.).

Sledování letu imag do feromonových lapáků se provádí 2x týdně od 10.5. do 15.9. a jednorázově se před sklizní zjišťuje počet napadených plodů.

Prahová hodnota pro chemickou ochranu je překročena při zjištění jednoho a více imag za jeden den ve feromonovém lapači. Chemická ochrana se provádí 7 až 10 den po zjištění překročení prahové škodlivosti.

Střední výskyt imag **obaleče jablečného (*Cydia pomonella*)** ve feromonových lapácích byl zjištěn v okrese Zlín (Žlutava, 4.8., 7.8.).

Silný výskyt imag **podkopníčka spirálového (*Leucoptera malifoliella*)** ve feromonových lapácích byl pozorován na okrese Břeclav (Velké Bílovice, 11.8., 18.8.).

Střední výskyt imag **podkopníčka ovocného (*Lyonetia clerkella*)** ve feromonových lapácích byl pozorován na okrese Břeclav (Velké Bílovice, 11.8., 18.8.).

Silný výskyt imag klíněnky jabloňové (*Phyllonorycter blancardellus*) ve feromonových lapačích byl pozorován na okrese Břeclav (Velké Bílovice, 14.8., 18.8.).

Střední výskyt imag nesytky jabloňové (*Synanthedon myopa*) ve feromonových lapačích byl pozorován na okrese Břeclav (Velké Bílovice, 11.8.).

Peckoviny

BROSKVOŇ (RF 87- 91 BBCH)

Růstová fáze: sklizňová zralost až ukončen růst letorostů, terminální pupen vyvinut, listy ještě úplně zelené

Ohniskový střední výskyt odumírání pupenů broskvoně a skvrnitosti broskví (*Stigmina carpophyla*) na listech byl zjištěn v okrese Uherské Hradiště (Zlechov, 13.8.).

Střední výskyt makadlovky broskvoňové (*Anarsia lineatella*) ve feromonových lapačích byl pozorován na okrese Břeclav (Velké Bílovice, 14.8.), silné výskyty byly zaznamenány na okrese Břeclav (Velké Bílovice, 7.8., 11.8., 18.8.).

Prahová hodnota pro chemickou ochranu je překročena při zjištění tří a více imag za jeden den ve feromonovém lapači.

Chemická ochrana se provádí 7 až 10 den po zjištění překročení prahové škodlivosti.

MERUŇKA (RF 89 - 91 BBCH)

Růstová fáze: konzumní zralost, plody mají typickou chuť a optimální pevnost až ukončen růst letorostů, terminální pupen vyvinut, listy ještě úplně zelené

Střední výskyt moniliniové hniloby meruňek (*Monilinia fructigena*) na plodech byl zjištěn na okrese Břeclav (Moravský Žižkov, 5.8.).

Střední výskyt strupovitosti meruňky (*Venturia carpophila*) na plodech byl pozorován na okrese Břeclav (Hrušky, 4.8.).

SLIVONĚ (RF 81 - 87 BBCH)

Růstová fáze: počátek zrání, vývoj odrůdově specifického zbarvení plodu (zesvětlení) až sklizňová zralost

Lokálně střední výskyt moniliniové hniloby slivoní (*Monilinia fructigena*) na plodech byl zjištěn na okrese Břeclav (Moravská Nová Ves, 17.8.). Ohniskový střední výskyt svilušek (*Tetranychidae*) na listech byl zjištěn v okrese Uherské Hradiště (Nedakonice, 6.8.).

Plošné střední až silné výskyty svilušky chmelové (*Tetranychus urticae*) na listech byl pozorován na okrese Znojmo (Hrádek u Znojma, Těšetice u Znojma).

Další vrchol letu samců obaleče švestkového (*Cydia funebrana*) se střední intenzitou byl zjištěn ve feromonových lapačích na okrese Znojmo (Citonice, 11.8.). Na okrese Blansko (Újezd u Boskovic, 20.8.) sledován silný výskyt housenek 2. generace v plodech (červivost plodů).

Prahová hodnota pro chemickou ochranu je překročena při zjištění tří a více imag za jeden den ve feromonovém lapači. Chemická ochrana se provádí 7 až 10 den po zjištění překročení prahové škodlivosti.

RÉVA VINNÁ (RF 83 - 89 BBCH)

Růstová fáze: vybarvování (blednutí) bobulí až zaměkání (měknutí) bobulí

Poškození hroznů sluneční spálou révy (poškození UV-B zářením) bylo sledováno na okrese Břeclav (Tvrdonice, 6.8.).

První výskyt **bílé hniloby révy (*Metasphaeria diplodiella*)** na hroznech byl zjištěn na okrese Znojmo (Hrádek u Znojma, 18.8.), Břeclav (Moravská Nová Ves, 18.8.).

Pokračující lokální střední až silné výskyty **padlí révy (*Erysiphe necator*)** na listech i hroznech byly sledovány na okrese Znojmo (Hrádek u Znojma, Načeratice).

Pozorování se provádí po odkvětu až do počátku zaměkání v intervalu 14 dní. Na označených keřích se pozoruje 200 hroznů a určí se stupeň napadení.

Ohrožené výsadby se za příznivých podmínek pro šíření padlí ošetřují poprvé ve fázi 6 listů, tyto vinice se ošetřují 2x před květem. Méně ohrožené výsadby se ošetřují poprvé před květem, dále v intervalu 7-14 dnů, podle stupně ohrožení porostu a typu přípravku, až do fáze zaměkání. Potřeba ošetření by měla vycházet z metod krátkodobé prognózy a signalizace (např. Galati Vitis, SHMÚ Bratislava) s přihlédnutím k průběhu splnění podmínek pro infekci a aktuální předpovědi počasí.

První výskyt **šedé hniloby hroznů (*Botrytis cinerea*)** na bobulích byl zjištěn v okrese Uherské Hradiště (Polešovice, 13.8.).

První výskyt poškození hroznů **včelou medonosnou (*Apis mellifera*), vosou obecnou (*Vespula vulgaris*) a sršněm obecným (*Vespa crabro crabro*)** se silnou intenzitou poškození byl pozorován na okrese Znojmo (Hrádek u Znojma, 18.8.), Břeclav (Němčičky, Velké Pavlovice, 22.8.).

Ve sledovaném období byly nulové výskyty samců **obaleče mramorovaného (*Lobesia botrana*) a obalečíka jednopásného (*Eupoecilia ambiguella*)** ve feromonových lapačích na okrese Břeclav (Hrušky, 7.8., 11.8., 14.8., 18.8., 21.8.).

První výskyt a poškození plodů **špačkem obecným (*Sturnus vulgaris*)** byl objeven na okrese Znojmo (Hrádek u Znojma, 18.8.), Břeclav (Němčičky, 18.8.).

ZELENINA

CIBULE KUCHYŇSKÁ (RF 47- 49 BBCH)

Růstová fáze: začátek zalamování listů u 10% rostlin až suknice usychá, krček zatahuje

První výskyt **fusariové hniloby česnekovité zeleniny (*Fusarium oxysporum* f. sp. *cepae*)** na cibulích byl zjištěn v okrese Uherské Hradiště (Ostrožská Nová Ves, 20.8.).

OKURKA SETÁ (RF 73-76 BBCH)

Růstová fáze: 3. plod na hlavním výhonu dosáhl typickou velikost a tvar až 6. plod na hlavním výhonu dosáhl typickou velikost a tvar

Laboratorně potvrzený výskyt **virové žluté mozaiky cukety (*Zucchini yellow mosaic virus*, ZYMV)** v listech byl objeven na okrese Znojmo (Hodonice), Břeclav (Tvrdonice, 8.8.).

Plošný střední výskyt **plísňě dýňovitých (*Pseudoperonospora cubensis*)** na listech byl zjištěn v okrese Uherské Hradiště (Ostrožská Nová Ves, 11.8.).

TYKEV OBECNÁ

Plošný silný výskyt **padlí dýňovitých (*Podosphaera fuliginea*)** na listech byl pozorován na okrese Znojmo (Hrádek u Znojma, Načeratice).

Plošný silný výskyt virové žluté mozaiky cukety (*Zucchini yellow mosaic virus*, **ZYMV**) na listech byl sledován na okrese Znojmo (Hrádek u Znojma, Načerátice, 4.8.).

RAJČE JEDLÉ (RF 81-85 BBCH)

Růstová fáze: 10% plodů dosáhlo druhového zbarvení zralých plodů až 50% plodů dosáhlo druhového zbarvení zralých plodů

Silný výskyt dešťových prasklin plodů rajčete byl zjištěn na okrese Znojmo (Hrádek u Znojma).

První výskyt plísňě rajčete (*Phytophthora infestans*) na listech byl zjištěn v okresech Uherské Hradiště (Tupesy, 20.8.), Zlín (Malenovice, 20.8.).

První výskyt alternariové skvrnitosti rajčete (*Alternaria solani*) na listech byl zjištěn v okrese Uherské Hradiště (Tupesy, 20.8.).

První výskyt olivově hnědé skvrnitosti listů rajčete (*Passalora fulva*) na listech byl zjištěn v okrese Zlín (Malenovice, 20.8.).

První výskyt septoriové skvrnitosti rajčete (*Septoria lycopersici*) na listech byl pozorován na okrese Břeclav (Moravská Nová Ves, 10.8.).

ZELÍ HLÁVKOVÉ (RF 45 - 49 BBCH)

Růstová fáze: dosažení 50% očekávaného průměru hlávky až dosažena typická velikost, tvar a pevnost hlávky

První výskyt šedé hniloby brukvovitých (*Botrytis cinerea*) na hlávkách byl zjištěn v okrese Uherské Hradiště (Ostrožská Nová ves, 11.8.).

První výskyt alternariové skvrnitosti brukvovité zeleniny (*Alternaria brassicicola*) na listech byl zjištěn v okrese Uherské Hradiště (Ostrožská Nová Ves, 20.8.).

Za OBO Brno zpracovala Ing. Veronika Jančíková, Ing. Eliška Kopřivová